

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6323/2547

นางกาญจนา ขอเหล็กผู้ร้อง นายชวน แซ่ตั้งผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 24, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 25, ป.พ.พ. มาตรา 1713, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 24, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 25, ป.พ.พ. มาตรา 1718

ย่อ / หลักกฎหมาย

การยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกเป็นเรื่องที่ผู้ร้องในฐานะผู้มีส่วนได้เสียมีอำนาจกระทำได้เพื่อประโยชน์แก่กองมรดก มิใช่เรื่องของการจัดการทรัพย์สิน การฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีได้อันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย จึงไม่เป็นการกระทำของคนล้มละลายที่ต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, 24 และ 25 ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้จัดการมรดกได้

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นพี่น้องร่วมบิดาเดียวกันกับนางยุพิน เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2542 นางยุพินถึงแก่ความตายโดยมิได้ทำพินัยกรรมและมีได้ตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดก การจัดการมรดกมีเหตุขัดข้อง ขอให้ตั้งนางสาวจิตติพรบุตรของผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้ศาลตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดก ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางสาวจิตติพรและนายชวนผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของนางยุพิน ผู้วายชนม์ร่วมกัน กับให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้ร้องและผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องและผู้คัดค้านฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาโต้แย้งว่า ผู้ร้องเป็นพี่น้องร่วมบิดาเดียวกันกับผู้ตาย ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2542 โดยมิได้ทำพินัยกรรมและมีได้ตั้งผู้จัดการมรดกไว้ ผู้คัดค้านเป็นสามีของผู้ตายอยู่ด้วยกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรสและไม่มีบุตรที่ยังมีชีวิตเหลืออยู่ และมีที่ดิน 2 แปลง ที่มีชื่อผู้ตายถือกรรมสิทธิ์และอีก 1 แปลง มีชื่อผู้ตายและผู้คัดค้านถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า สมควรตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายหรือไม่ ผู้ร้องฎีกาว่าผู้คัดค้านเป็นสามีที่มีชอบด้วยกฎหมาย มิใช่ทายาทของผู้ตาย ผู้คัดค้านเป็นเพียงเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้ตายในที่ดิน 3 แปลง เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 วรรคหนึ่ง คำว่า ผู้มีส่วนได้เสีย หากจำเป็นต้องเป็นทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมโดยตรงทุกกรณี ไม่ การที่ผู้คัดค้านอยู่กินเป็นสามีของผู้ตายโดยมิได้จดทะเบียนสมรสและถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้ตายในที่ดิน 3 แปลง จึงมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับที่ดินดังกล่าวร่วมกับผู้ตาย ถือได้ว่าผู้ร้องมีส่วนได้เสีย ส่วนผู้ร้องฎีกาว่า ผู้คัดค้านมีอายุมากถึง 90 ปี เป็นเรื่องไม่สมควรที่จะเป็นผู้จัดการมรดก เห็นว่า ถึงแม้ผู้คัดค้านจะอายุมากถึง 90 ปี แต่ตามพฤติการณ์ที่ผู้คัดค้านมายื่นคำคัดค้านและมาเบิกความต่อศาลได้ โดยปรากฏว่าผู้คัดค้านมีสติสัมปชัญญะดี มีความรู้สึกลึกซึ้งและมีความสามารถที่จะดำเนินการทำนิติกรรมใด ๆ ได้ เมื่อผู้คัดค้านไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดก ดังนั้น ผู้คัดค้านย่อมเป็นผู้จัดการมรดกได้และที่ผู้ร้องฎีกาข้อสุดท้ายว่า ผู้คัดค้านมีพฤติการณ์เป็นปฏิปักษ์ต่อผู้ร้องหากเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกับนางสาวจิตติพรแล้วจะทำให้การ

จัดการมรดกรายนี้เป็นปัญหาไม่มีที่สิ้นสุด เห็นว่า การจัดการมรดกมีหลักเกณฑ์ตามกฎหมายกำหนดไว้แล้วว่าหากมีปัญหาจะต้องจัดการอย่างไร ฎีกาของผู้ร้องทุกข้อฟังไม่ขึ้น ส่วนปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า ผู้ร้องเป็นคนล้มละลายจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งผู้จัดการมรดกนางสาวฐิติพรไม่มีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย จึงไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะเป็นผู้จัดการมรดก เห็นว่า การยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกเป็นเรื่องที่ผู้ร้องในฐานะผู้มีส่วนได้เสียมีอำนาจกระทำได้เพื่อประโยชน์แก่กองมรดก มิใช่เรื่องการจัดการทรัพย์สิน การฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีได้อันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย จึงไม่เป็นการกระทำของคนล้มละลายที่ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22, 24 และ 25 และการที่นางสาวฐิติพรจะเป็นผู้จัดการมรดกก็ไม่จำเป็นต้องเป็นทายาทหรือมีสิทธิรับมรดก เพียงแต่มีคุณสมบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1718 เท่านั้น คือ เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย และที่ผู้คัดค้านฎีกาว่า ผู้ร้องและนางสาวฐิติพรปกปิดทรัพย์สินมรดกนั้นเห็นว่า ผู้ร้องระบุในคำร้องขอว่าผู้ตายมีทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนดเลขที่ 53238 เลขที่ดิน 3061 ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ยังมีที่ดินและเงินฝากในบัญชีธนาคารอีกหลายรายการยังฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องปิดบังทรัพย์สินมรดกอันจะถูกกำจัดมิให้ได้มรดก และที่ผู้คัดค้านฎีกาอีกว่า ผู้ร้องและนางสาวฐิติพรปกปิดจำนวนทายาทไม่ใส่รายชื่อทายาทซึ่งมีทั้งหมด 9 คน ลงในบัญชีเครือญาติคงใส่เพียง 2 คน เท่านั้น ก็มีใช้กรณีปิดบังทรัพย์สินมรดกเพื่อฉ้อฉลทายาทอื่นแต่อย่างใด เหตุดังกล่าวไม่เป็นเหตุอันจะถูกกำจัดมิให้ได้มรดก อันจะทำให้ขาดคุณสมบัติในการร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก ฎีกาของผู้คัดค้านทุกข้อฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นให้นางสาวฐิติพรและนายชวนผู้คัดค้าน ร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของนางยุพินผู้ตายนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย" พิพากษายืน

องค์คณะ

วสันต์ ตรีสุวรรณ · สมบัติ อรรถพิมล · วิบูลย์ นนทสูติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6323/2547>